

Prima instanță: Judecătoria Comrat
(judecător V. Hudoba)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat
(judecători Colev G., Caracuianu L. și Galupa M.)

DECIZIE

25 octombrie 2017

mun. Chișinău

**Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție**

în componența:

Președintele ședinței, judecător
Judecători

Iulia Sîrcu
Mariana Pitic
Luiza Gafton

examinând recursul declarat de Întreprinderea Municipală ”Elevatorul de Cereale Dezghingea”, reprezentată de administratorul M. Hadji,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Bolocan Nicolai împotriva Întreprinderii Municipale ”Elevatorul de Cereale Dezghingea” cu privire la încasarea plăților salariale și compensarea prejudiciului moral cauzat,
împotriva încheierii Curții de Apel Comrat din 04 septembrie 2017, prin care a fost restituit apelul declarat de Întreprinderea Municipală ”Elevatorul de Cereale Dezghingea” în legătură cu expirarea termenului de declarare a apelului, cu restituirea cauzei la o nouă examinare,

C O N S T A T Ă :

La 30 decembrie 2016 Bolocan Nicolai a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii Municipale (ÎM) ”Elevatorul de Cereale Dezghingea” încasarea plăților salariale și compensarea prejudiciului moral cauzat, prin care a solicitat încasarea din contul pârâtului a plăților salariale în sumă de 12538,70 lei și compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului de către angajator prin neachitarea la timp a plăților salariale (f.d. 1-2).

Prin hotărârea Judecătoriei Comrat din 23 martie 2017 acțiunea a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul ÎM ”Elevatorul de Cereale Dezghingea” în beneficiul lui Bolocan Nicolai datorita pentru salariul neachitat în mărime de 12538,70 lei și compensația pentru prejudiciul moral cauzat în mărime 2000,00 lei (f.d. 34).

La 28 aprilie 2017 ÎM ”Elevatorul de Cereale Dezghingea”, reprezentată de către directorul M. Hadji, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei

Comrat din 23 martie 2017, prin care a solicitat casarea integrală a acesteia, cu remiterea cauzei civile la o nouă examinare (f.d. 47).

Prin încheierea Curții de Apel Comrat din 10 mai 2017, nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat apelantului ÎM "Elevatorul de Cereale Dezghingea" termen până la 08 iunie 2017, ora 15.00, pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea dovezii achitării taxei de stat (f.d. 52-53).

La data de 23 mai 2017, de către apelant, întru înlăturarea neajunsurilor indicate în încheierea Curții de Apel Comrat din 10 mai 2017, a fost prezentată dovada achitării taxei de stat (f.d. 57).

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 08 iunie 2017, la cererea reprezentantului apelantului, avocatul Ormanji Ivan și directorului ÎM "Elevatorul de Cereale Dezghingea" M. Hadji, examinarea apelului a fost amânată pentru data de 04 septembrie 2017 (f.d. 63, 65-66).

Prin încheierea Curții de Apel Comrat din 04 septembrie 2017, cererea de apel a fost restituită în legătură cu expirarea termenului prevăzut de lege pentru declararea apelului.

La 21 septembrie 2017 Întreprinderea Municipală "Elevatorul de Cereale Dezghingea" a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Comrat din 04 septembrie 2017, solicitând casarea integrală a acesteia, cu restituirea cauzei spre rejudecare (f.d.85).

În motivarea recursului, recurentul a indicat că încheierea instanței de apel este neîntemeiată și contravine prevederilor art. 26 din Constituția RM, art. 6 CEDO, cu ignorarea prevederilor art. 242, 252, 230 Cod Civil al RM, precum prevederile art. 5 alin. (1), (2), (3) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260-XV din 19.07.2002.

Susține că, argumentul instanței de apel, potrivit căruia reprezentantul apelantului nu s-a prezentat în ședința de judecată, fiind legal citat, nu corespunde realității, or, în ședința de judecată administratorul persoanei juridice a depus cerere de amânare, prin care reprezentantul în baza de mandat avocațional, a solicitat amânare examinării cauzei pentru o altă dată, din motivul că se află în concediu de odihnă. Însă instanța de judecată neîntemeiat a respins cererea de amânare.

Recurentul consideră că din motivul că a fost privat de dreptul de a fi reprezentat de către un avocat, nu a avut posibilitatea de a argumenta depunerea apelului peste termenul prevăzut de lege.

La 10 octombrie 2017 instanța de recurs a expediat în adresa intimatului Bolocan Nicolai o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, acesta însă nu și-a valorificat dreptul său procedural.

Studiind materialele dosarului în raport cu legislația care guvernează speța, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de ÎM "Elevatorul de Cereale Dezghingea" este neîntemeiat și urmează a fi respins din următoarele considerente.

Conform art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Ținând cont de faptul că încheierea contestată a fost emisă la 04 septembrie 2017, recepționată la data de 14 septembrie 2017 (f.d. 82,83), iar recursul a fost declarat la 21 septembrie 2017, acesta se consideră a fi declarat în termen.

Potrivit art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

La caz se constată că prin încheierea din 04 septembrie 2017, Curtea de Apel Comrat a dispus restituirea cererii de apel ca fiind depusă în afara termenului legal.

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, care statuează că, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Instanța de recurs reține că concluzia instanței de apel cu privire la restituirea apelului declarat de către Întreprinderea Municipală "Elevatorul de Cereale Dezghingea" ca fiind depus în afara termenului legal, este justificată.

În susținerea opiniei date se vor reține prevederile art. 362 alin. (1) CPC, care direct prevăd că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, termenul declarării apelului se calculează nu de la momentul comunicării dispozitivului hotărârii, nu de la data depunerii cererii de întocmire a hotărârii integrale, dar de la data pronunțării dispozitivului hotărârii. Respectiv, aceste prevederi legale sunt aplicabile atât pentru partea, care a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, cât și pentru partea care a fost absentă.

După cum denotă actele dosarului, dispozitivul hotărârii Judecătorei Comrat din 23 martie 2017, prin care a fost admisă acțiunea înaintată de Bolocan Nicolai către Întreprinderea Municipală "Elevatorul de Cereale Dezghingea" cu privire la încasarea plăților salariale și compensarea prejudiciului moral cauzat, a fost emisă și pronunțată la data de 23 martie 2017.

Tot din actele cauzei se constată că după pronunțarea dispozitivului hotărârii, la data de 28 martie 2017, prima instanță a remis copia acestuia în adresa Întreprinderea Municipală "Elevatorul de Cereale Dezghingea", reprezentantul căreia care nu a fost prezent la pronunțarea dispozitivului, deși a fost citat legal.

La data de 05 aprilie 2017 administratorul ÎM "Elevatorul de Cereale Dezghingea" înaintează în adresa Judecătorei Comrat cerere de redactare a hotărârii motivate, iar la data de de 30 martie 2017, copia hotărârii integrale este recepționată de către pârât.

Este cert și faptul că administratorul ÎM "Elevatorul de Cereale Dezghingea" cunoștea despre existența acțiunii civile intentate de către Bolocan Nicolai și pronunțarea hotărârii din 23 martie 2017, cu toate acestea pârâtul a depus cererea de apel numai la 28 aprilie 2017, cu încălcarea termenului prevăzut de lege, fără a solicita repunerea în termen a acestuia, în ordinea stabilită la art. 116 CPC.

În acest context este de remarcat că prevederile art. 236 alin. (4) CPC, care indică că participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile, nu constituie un temei de extindere a termenului stabilit prin lege, or, în interpretarea corectă a prevederilor art. 362 alin. (1) CPC este de înțeles că termenul de declarare a apelului curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii și nu de la data recepționării acestuia, indiferent de faptul dacă

partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

Prin urmare, legislația nu prevede alte excepții privitor la termenul de declarare a apelului.

Așa fiind, este cert că recurentul, cunoscând despre existența prezentului litigiu și data examinării lui, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), fapt, însă, ignorat de acesta, ce a generat omiterea termenului de prescripție pentru depunerea apelului.

În acest context, instanța de recurs reiterează și faptul că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Or, prin înaintarea apelului la data de 28 aprilie 2017, apelantul și-a exercitat dreptul său de declarare a apelului cu nerespectarea termenului legal, care are ca consecință decăderea dreptului de a exercita calea de atac a apelului și care justifică în speță, atrage restituirea apelului în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) CPC.

În acest context, instanța de recurs consideră că, la caz, soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (03 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că, deși, în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea încălca principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De altfel, reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova (hotărârea din 15 ianuarie 2008) și Melnic vs Moldova (hotărârea din 14 noiembrie 2006), în care s-a menționat că, prin neaducerea unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs reține ca lipsită de suport susținerea recurentului, potrivit căruia instanța de apel neîntemeiat a respins cererea de amânare a ședinței de judecată, depusă de către reprezentantul apelantului, astfel fiindu-i încălcat dreptul de ai fi reprezentat de către un avocat, or, din materialele dosarului judiciar și anume din procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 65-66) rezultă că, prima ședința de judecată din 08 iunie 2017, în cadrul căreia urma să fie examinată cererea de apel, a fost amânată la cererea depusă de către reprezentantul apelantului ÎM "Elevatorul de Cereale Dezghingea", avocatul Ormanji Ivan.

Astfel, relevante sunt prevederile art. 206 alin. (6) Cod de procedură civilă, care

stipulează că, la solicitarea întemeiată a participanților la proces, instanța poate amâna o singură dată judecarea pricinii din cauza neprezentării motivate a reprezentantului acestuia.

Rezumând cele enunțate, instanța de recurs constată că cererea de amânare a ședinței de judecată, depusă de către reprezentantul apelantului, avocatul Ormanji Ivan a fost respinsă în strictă conformitate cu prevederile legale.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent nu au fost confirmate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de Întreprinderea Municipală "Elevatorul de Cereale Dezghingea", reprezentată de administratorul M. Hadji.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 septembrie 2017, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Bolocan Nicolai împotriva Întreprinderii Municipal "Elevatorul de Cereale Dezghingea" cu privire la încasarea plăților salariale și compensarea prejudiciului moral cauzat.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecător

Iulia Sîrcu

Judecători

Mariana Pitic

Luiza Gafton